

VIJEĆE FILOLOŠKOG FAKULTETA

Zahtjev za ocjenu magistarskog rada

Na osnovu člana 25 Pravila studiranja na postdiplomskim studijama UCG, podnosim zahtjev za ocjenu magistarskog rada pod nazivom "Oblici i funkcije

komentara u prilogu izdankama Aleksandra Tišme"

Vijeće Filološkog fakulteta, na sjednici održanoj 2.7.2019., odobrilo je temu magistarskog rada i usvojilo Izvještaj Komisije za ocjenu podobnosti teme i kandidata, u sastavu:

prof. dr. Lidija Tomić predsjednik, doc. dr. Goran Radonjić mentor, i prof. dr. Siniša Jelenc član Komisije.

Uz zahtjev prilažem:

- prijavu,
- pisanu saglasnost mentora da rad sadrži sve elemente propisane za obrazloženje teme,
- izvještaj iz službene evidencije o ispitima i ECTS bodovima kandidata,
- magistarski rad (u propisanom broju primjeraka).

Podnosilac zahtjeva

Bojan Rajević

Potpis podnosioca

Bojan Rajević

Studijski program

Srpski j. i južnosl. književnosti

Br. indeksa 2/11

VIJEĆE FILOLOŠKOG FAKULTETA

Pisana saglasnost mentora da rad sadrži sve elemente propisane za obrazloženje teme

Potvrđujem da magistarski rad pod nazivom "Oblici i funkcije
komentara u pripovjeticama
Aleksandra Tišme",
kandidata Bojana Rojevića, br. indeksa 2/11,
studijski program srpski j. i južnoslovenski jezici,
sadrži sve elemente propisane za obrazloženje teme.

Ime i prezime mentora

gov. GORAN RADONJIC

Potpis mentora

Aleđević

Prijava magistarske teze

1. *Ime i prezime, adresa i broj telefona postdiplomca*

Bojan Rajević
Luke Ivaniševića 29, Cetinje
Tel. 068 205 685

2. *Predlog teme magistarske teze*

Oblici i funkcije komentara u pripovijetkama Aleksandra Tišme

3. *Naučna oblast, uža naučna oblast, disciplina kojoj pripada tema*

Nauka o književnosti, Teorija književnosti, Književnost druge polovine XX vijeka.

4. *Mentor sa kojim je kandidat sarađivao kod izbora teme*

Doc. dr Goran Radonjić

5. *Definisanje i opis predmeta istraživanja*

U radu će se analizirati oblici, funkcije, kao i efekti pripovjedačkog komentara u pripovijetkama Aleksandra Tišme. Analizom će biti obuhvaćene pripovijetke u zbirkama *Krivice* (1961), *Nasilje* (1965), *Mrtvi ugao* (1973), *Povratak miru* (1977), *Škola bezbožništva* (1978). Tumačenjem pripovjedačkih komentara u pripovijetkama iz pet zbirki ovog autora u rasponu od 1961. do 1978. godine želi se razmotriti kako se komentar u Tišminim tekstovima mijenjao, što se može tumačiti kao proces približavanja Tišminog pripovijedanja postmodernoj prozi.

O komentaru se govori „kada se na ravan pripovijedanja doda ili ugradi ravan procjenjivanja“ (Ivanić). Procjenjivanje se može shvatiti kao govor koji počiva na ideološkoj podlozi implicitnog autora. Ukazaćemo na međusobnu uslovljenost ove narativne kategorije i poetičkog dijaloga modernistički i postmodernistički orijentisanih pisaca i kritičara koji se intenzivno vodi u vrijeme kada nastaje Tišmin pripovjedački opus.

Rad počinjemo određenjem komentara, kao i praćenjem njegovog razvojnog puta kroz istoriju književnoteorijskih izučavanja od Aristotela i Platona do danas. Zatim se na osnovu Tišminih eksplicitnih i implicitnih poetičkih stavova, objašnjava njegov pripovjedački postupak u kontekstu prevage postmodernih shvatanja u srpskoj književnosti. S obzirom na to da je forma pripovjedačkog komentara usko vezana za figuru autora (ne u empirijskom smislu), u radu se daje poseban osvrt na ovu figuru u Tišminim pripovijetkama i konstatuje postojanje okvirne priče, sadržane u komentarima o okvirnom pripovjedaču i njegovom razvoju na primjeru nekih pripovjedaka (*Celog sebe*, *Prvo*, *Povratak miru*, *Što se nije znalo*). Polazeći od kriterijuma njihovog sadržaja, kompozicije, odnosa prema priči i odnosa prema

čitaocu, izdvojiće se i različiti oblici pripovjedačkog komentara u prozi Aleksandra Tišme i ispitati funkcije svakog od tih oblika. Na kraju se izdvaja tipologija komentara u proznom opusu ovog pisca.

6. Pregled vladajućih stavova i shvatanja u literaturi u području istraživanja sa navodom literature koja je konsultovana

Pripovjedački komentar je, budući oblik dijegeze, kod Platona i Aristotela bio shvaćen kao neumjetnički način predstavljanja, a prednost je davana dijaloškoj formi, mimezi. Tako će Aristotel reći da pjesnik „veoma malo sme sam da govori, jer ne podražava onda kad tako postupa“. Takav negativan status komentar je zadržao dugi niz vjekova, sve do kraja XIX i početka XX vijeka, kada loša reputacija komentara kulminira u teoriji bezličnog pripovijedanja (Henri Džejms). Najobimniju studiju o komentaru, a ujedno i njegovu odbranu dao je Vejn But u knjizi *Retorika proze*, a Emil Benvenist u knjizi *Problemi opšte lingvistike* izdvojio je distinktivna svojstva ove kategorije. Time se ne samo promijenilo viđenje komentara, nego i napustilo normativno pristupanje narativnoj književnosti. Tako su se otvorile mogućnosti da se sagleda značaj komentara u funkcionisanju pripovjednih tekstova, kao i da se otkrije njegova evolucija.

U našoj književnoteorijskoj misli pojavilo se, naročito u posljednje vrijeme, više tekstova raznih autora koji su se bavili različitim aspektima komentara u pripovjedačkim opusima domaćih pisaca. Objavljen je i zbornik *Komentar i pripovedanje*, Snežana Milosavljević Milić je opisala modele komentara u srpskim romanima XIX vijeka, a Ivana Milivojević detaljno ispitala funkcije autorskog komentara u prozi Danila Kiša. Sam porast zanimanja za pripovjedački komentar odražava porast kritičke svijesti o značaju ove mikroforme.

1. Aristotel: *O pesničkoj umetnosti*, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, 1990. Prev. Miloš Đurić.
2. Benvenist, Emil: *Problemi opšte lingvistike*, Nolit, Beograd, 1975. Prev. Sreten Marić.
3. But, Vejn: *Retorika proze*, Nolit, Beograd, 1976. Prev. Branko Vučićević.
4. Делић, Јован, Светозар Кољевић и Иван Негришорац (ур): *Повратак миру Александра Тишме: зборник радова*, Матица српска, Нови Сад, 2005.
5. Наџион, Линда: *Poetika postmodernizma. Istorija, teorija, fikcija*, Svetovi, Novi Sad, 1996. Prev. Vladimir Gvozden i Ljubica Stanković.
6. Хач(ио)н, Линда: „Постмодернистичко представљање“, у: *Књижевна критика*, XXVII, 1996, 45-67, Београд. Прев. Драгана Старчевић.
7. Иванић, Душан (ур): *Коментар и приповедање: зборник радова сарадника на пројекту Поетика приповедања у српској књижевности*, Филолошки факултет, Београд, 2000.
8. Jerkov, Aleksandar: *Nova tekstualnost*, Unireks, Nikšić; Prosveta, Beograd; Oktoih, Podgorica, 1992.
9. Калер, Џонатан: *Структуралистичка поетика*, Српска књижевна задруга, Београд, 1990. Прев. Милица Минт.
10. Lyotard, Jean-François: *Postmoderno stanje: izvještaj o znanju*, Ibis grafika, Zagreb, 2005. Prev. Tatiana Tadić.
11. Миливојевић, Ивана: *Фигуре аутора: функције ауторског коментара у прози Данила Киша*, Чигоја, Београд, 2001.
12. Милосављевић-Милић, Снежана: „Модели коментара у српском роману 19. века“, *Зборник Матице српске за књижевност и језик*, 52 (1), 7-14.
13. Милосављевић-Милић, Снежана: *Модели коментара у српском роману XIX века*,

Просвета, Ниш, 2006.

14. Штанцл, Франц: *Типичне форме романа*, Књижевна заједница Новог Сада, Нови Сад, 1987. Прев. Дринка Гојковић.
15. Vo, Patriša: „Šta je metaproza i zašto su je tako ocrnili“, *Reč*, mart, 1996, 77-84. Prev. Novica Petrović.
16. Ženet, Žerar: *Figure*, Vuk Karadžić, Beograd, 1985. Prev. Mirjana Miočinović.

7. Образложење о потребима истраживања

Među postojećim čitanjima i tumačenjima proze Aleksandra Tišme moguće je naići na poneko zapažanje o komentarima u proznom stvaralaštvu ovog pisca. Međutim, temeljno bavljenje ovim elementom pripovjednog teksta u Tišminim pripovijetkama do sada je izostalo. Povodom pripovjedačkih komentara u Tišminim pripovijetkama moguće je postaviti pitanje o tendencijama u poetici ovog autora. Kako se radi o jednom od vodećih pisaca toga perioda, ovakvo istraživanje može donijeti nova saznanja i o duhu jedne veoma značajne epohe kako u srpskoj, tako i u svjetskoj književnosti, epohe koja se našla na razmeđu modernističke i postmodernističke dominante. Osim toga, tim povodom pokreću se i pitanja o odnosu između fikcije i stvarnosti u Tišminoj prozi. Takođe, može se postaviti i pitanje piščevoг ličnog stava o postmodernizmu, kao i pitanje da li je i u kojoj mjeri Aleksandar Tišma prihvatao postmodernističke strategije pripovijedanja i koliko je unutar dominantnih paradigmi gradio svoje specifične postupke. Izučavanje oblika i funkcija komentara u pripovijetkama Aleksandra Tišme omogućava da se ostvare teorijski uvidi, a i da se izvede tipologija komentara koja otkriva mogućnosti pripovjedne proze koje nauka o književnosti do sada nije u dovoljnoj mjeri osvijetlila. Magistarski rad namjerava da ponudi odgovore na ova pitanja.

8. Cilj istraživanja sa naglaskom na rezultate koji se očekuju

Istraživanjem oblika i funkcija komentara preispitaće se status Tišminog pripovjedača u odnosu na postmodernističke strategije pripovijedanja. Tumačenjem pripovjedačkih komentara u djelu Aleksandra Tišme i njihove veze sa poetikom postmodernizma steći ćemo, nadamo se, jasniji uvid u to koliko su postmodernističke poetičke konvencije bile prijemčive za pripovjedni postupak Aleksandra Tišme u različitim fazama njegovog stvaranja u rasponu od 1961. do 1978. godine, kada se u srpskoj književnosti već uveliko može uočiti „nova tekstualnost“ (Jerkov). Očekuje se da rad rezultira saznanjem da su se i na planu pripovjedačkih komentara kod Aleksandra Tišme iskazale neke od postmodernističkih tendencija u prozi ovog autora. Cilj magistarskog rada je i da eksplicira koje su to tendencije. Izučavanje komentara u Tišminim pripovijetkama dovešće i do teorijskih uvida u funkcionisanje ovog važnog elementa u pripovjednoj književnosti.

Postdiplomac:
Bojan Rajević

Mentor:
doc. dr Goran Radonjić

Bojan Rajević

Универзитет у Београу
Филозофски Факултет
Никшић

Примљено: 10.06.2013.

Орг. јед.	Број	Титул	Вриједност
а	128		

Na osnovu člana 165 stava 1 Zakona o opštem upravnom postupku ("Službeni list RCG", broj 60/03.), člana 115 stava 2 Zakona o visokom obrazovanju ("Službeni list CG", broj 44/14.) i službene evidencije, a po zahtjevu studenta Rajević Radoslav Bojan, izdaje se

UVJERENJE O POLOŽENIM ISPITIMA

Student **Rajević Radoslav Bojan**, rođen **15-03-1988** godine u mjestu **Cetinje**, opština **Cetinje**, Republika **Crna Gora**, upisan je studijske **2011/2012** godine, u **I** godinu studija, kao student koji se **samofinansira** na **magistarske akademske studije**, studijski program **SRPSKI JEZIK I JUŽNOSLOVENSKE KNJIŽEVNOSTI**, koji realizuje **FILOLOŠKI FAKULTET** - Nikšić Univerziteta Crne Gore u trajanju od **1 (jedan)** godine sa obimom **60** ECTS kredita.

Student je položio ispite iz sljedećih predmeta:

Redni broj	Semestar	Naziv predmeta	Ocjena	Uspjeh	Broj ECTS kredita
1.	I	NARATOLOGIJA	"C"	(dobar)	6.00
2.	I	POSTMODERNA PROZA	"A"	(odličan)	7.00
3.	I	PREGLED KNJIŽEVNIH TEORIJA	"D"	(zadovoljavajući)	7.00
4.	I	RUSKI JEZIK	"C"	(dobar)	4.00
5.	I	TEHNIKA NAUČNOG RADA	"B"	(vrlodobar)	6.00

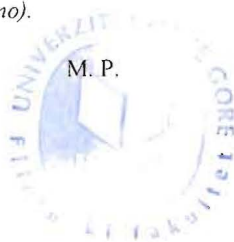
Zaključno sa rednim brojem **5**.

Ostvareni uspjeh u toku dosadašnjih studija je:

- srednja ocjena položenih ispita **"C"** (**8.43**)
- ukupan broj osvojenih ECTS kredita **30.00** ili **50.00%**
- indeks uspjeha **4.22**.

Uvjerjenje se izdaje na osnovu službene evidencije, a u svrhu ostvarivanja prava na: (dječji dodatak, porodičnu penziju, invalidski dodatak, zdravstvenu legitimaciju, povlašćenu vožnju za gradski saobraćaj, studentski dom, studentski kredit, stipendiju, regulisanje vojne obaveze i slično).

Broj:
Nikšić, 08.10.2019 godine

SECRETAR,
[Signature]

УНИВЕРЗИТЕТ ЦРНЕ ГОРЕ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУТЕТ

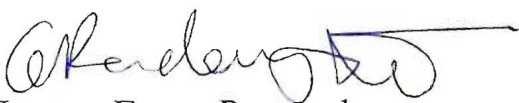
Кандидат Бојан Рајевић, студент постдипломских магистарских академских студија, на смјеру Наука о књижевности, завршио је магистарски рад „Облици и функције коментара у приповијеткама Александра Тишме“.

Предлажем комисију за оцјену магистарског рада у саставу:

1. Доц. др Горан Радоњић, ментор,
2. Проф. др Лидија Томић, члан,
3. Проф. др Весна Братић, члан.

Никшић,

9. октобар 2019.

Доц. др Горан Радоњић